

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ.Δ/ση : Λεωχάρους 2
Ταχ.Κώδικας : 105 62 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Δ. Δημητρόπουλος
Τηλέφωνο : 210 3375066
FAX : 210 3235135
e-mail : d.dimitropoulos1@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: Βουλευτές κ.κ. Βασίλειο Βασιλειάδη και
Βασίλειο Κεγκέρογλου
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στις με αριθμ. πρωτ. 994/8.4.2020 και 1149/8.4.2020 αναφορές.

Σε απάντηση των με αριθμ. πρωτ. 994/8.4.2020 και 1149/8.4.2020 αναφορών, που κατατέθηκαν από τους Βουλευτές κ.κ. Βασίλειο Βασιλειάδη και Βασίλειο Κεγκέρογλου αντίστοιχα, σχετικά με την ένταξη φυσικών προσώπων που μετέχουν σε Ο.Ε., Ε.Ε. και Ε.Π.Ε. στα μέτρα στήριξης λόγω πανδημίας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Η αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού και γενικότερα η προστασία της ανθρώπινης ζωής αποτελούν σήμερα τις ύψιστες προτεραιότητες του έθνους και κινητοποιούν όλες τις δυνάμεις του. Το Υπουργείο Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξη φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας και πλήττονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή, αναδεικνύει δε την κρατική ευθύνη. Στο πλαίσιο αυτό:

1. Με την **Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 55/11-3-2020** με θέμα «*Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του*», η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α' 76), θεσμοθετήθηκαν μέτρα στήριξης της οικονομίας της χώρας. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 της εν λόγω Π.Ν.Π. αναστέλλεται η καταβολή Φ.Π.Α. και η είσπραξη βεβαιωμένων οφειλών και παρατείνεται η προθεσμία καταβολής δόσεων στη Φορολογική Διοίκηση υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

2. Στη συνέχεια με το άρθρο πρώτο της **Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 68/20-3-2020** με θέμα «*Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης*», η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83), μειώνεται σε έξι τοις εκατό (6%) ο συντελεστής Φ.Π.Α. για είδη ατομικής υγιεινής και προστασίας. Επιπλέον, με το άρθρο τρίτο επιταχύνονται οι διαδικασίες επιστροφής φόρου εισοδήματος και Φ.Π.Α. εφόσον το συνολικό ποσό ανέρχεται μέχρι του ύψους των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, ανά φορολογία και ανά δικαιούχο. Επιπροσθέτως, με το άρθρο πέμπτο επεκτείνεται η αναστολή είσπραξης οφειλών σε μισθωτούς και φυσικά πρόσωπα που εκμισθώνουν ακίνητα σε πληγείσες επιχειρήσεις υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

3. Περαιτέρω, με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 75/30-3-2020 με θέμα «*Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις*», η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86), δίνεται έκπτωση 25% για εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις (άρθρο πρώτο), ενώ με το άρθρο έκτο παρατείνονται ή αναστέλλονται οι προθεσμίες του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), όπως οι προθεσμίες για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και κοινοποίησης πράξεων προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου και οριστικών πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου. Επιπροσθέτως, με το άρθρο τρίτο παρέχεται κρατική ενίσχυση με τη μορφή της «επιστρεπτέας προκαταβολής» στις πληγείσες επιχειρήσεις.

4. Με το άρθρο δεύτερο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 84/13-4-2020 με θέμα «*Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις*», η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104), δίνεται η δυνατότητα τροποποίησης του κύριου ενεργού Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) των επιχειρήσεων υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Επιπλέον, με το άρθρο τρίτο παρέχεται το ευεργέτημα του συμψηφισμού ποσού ίσου με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί της καταβληθείσας οφειλής που αντιστοιχεί στην απόδοση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) με άλλες οφειλές ή δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής στη Φορολογική Διοίκηση υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

5. Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 90/1-5-2020 με θέμα «*Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα*», », η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4690/2020 (Α' 104), συμπληρώθηκε η ρύθμιση σχετικά με την έκπτωση 25% για δόσεις βεβαιωμένων οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων (άρθρο δεύτερο), δίνεται πίστωση καταβολής φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων σε ενεργειακά προϊόντα (άρθρο τέταρτο), στηρίζονται οι επιχειρήσεις με αντικείμενο νοσοκομειακές δραστηριότητες (άρθρο πέμπτο), παρατείνεται η χρονική περίοδος διάθεσης πετρελαίου θέρμανσης με μειωμένο συντελεστή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (άρθρο έβδομο) και δίνεται η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας καταβολής δόσεων, καθώς και αναστολής είσπραξης οφειλών για τις επιχειρήσεις τυχερών παιγνίων (άρθρο όγδοο).

6. Με το ν. 4690/2020 (Α' 104/30-5-2020):

I) Επεκτείνεται το ευεργέτημα της έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών και για το μήνα Μάιο 2020 (άρθρο 3).

II) Επεκτείνεται η μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών - φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών (άρθρα 4 και 15).

III) Παρατείνεται η προθεσμία ληξιπροθέσμου για αναδρομικώς εισπραχθείσες αποδοχές (άρθρο 5).

IV) Δίνεται παράταση στις προθεσμίες καταβολής φορολογικών επιβαρύνσεων που αναλογούν σε προϊόντα καφέ (άρθρο 6).

V) Μειώνονται οι συντελεστές Φ.Π.Α. από την 1^η Ιουνίου 2020 έως και την 31^η Οκτωβρίου 2020 για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες (άρθρο 11). Ειδικότερα, στα μη αλκοολούχα ποτά και στα αεριούχα νερά, καθώς και στις υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων και των αποσκευών τους ο συντελεστής Φ.Π.Α. ορίζεται σε δεκατρία τοις εκατό (13%) ενώ στα εισιτήρια κινηματογράφων, θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε έξι τοις εκατό (6%). Επίσης, διευρύνεται η εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή Φ.Π.Α. που ισχύει για τις υπηρεσίες εστίασης και στις καταναλώσεις των μη αλκοολούχων ποτών, χυμών και ροφημάτων.

VI) Καθορίζονται τα μέτρα στήριξης των εκμισθωτών στους οποίους καταβλήθηκε μειωμένο μίσθωμα σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) βάσει νόμου στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19, παρατείνονται οι προθεσμίες καταβολής των βεβαιωμένων οφειλών τους, καθώς και δόσεων ρυθμίσεων/διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής, αναστέλλεται η είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών και συμψηφίζεται το 25% των εμπρόθεσμα καταβαλλόμενων οφειλών με άλλες βεβαιωμένες οφειλές (άρθρα 13 και 14).

VII) Δίνεται η δυνατότητα δωρεάν διάθεσης αιθυλικής αλκοόλης προς το Υπουργείο Υγείας από νόμιμους κατόχους και από τα αζήτητα αποθέματα της Α.Α.Δ.Ε. για χρήση από νοσοκομεία, θεραπευτήρια και λοιπά ιδρύματα του Δημοσίου για ιατρικούς σκοπούς ή για την παρασκευή αντισηπτικών (άρθρο 17). Η δωρεάν διάθεση απαλλάσσεται από τυχόν οφειλόμενες φορολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις. Επιπλέον, οι εργασίες (φασόν) παρασκευής αντισηπτικών ειδών από τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α., με δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. των δαπανών της επιχείρησης.

7. Με το ν. 4701/2020 (Α' 128/30-6-2020):

Ρυθμίζεται νομοθετικά το πρόβλημα με τις αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά εντός του έτους 2013 (άρθρο 30) και επεκτείνεται: α) η μείωση του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και για το έτος 2020 (άρθρο 35) και β) το ευεργέτημα της έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών μηνός Ιουνίου 2020 (άρθρο 36). Με την Α. 1164/2020 (Β' 2867) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών επεκτάθηκε η μείωση κατά 40% του ενοικίου των πληττόμενων επιχειρήσεων και για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο 2020.

8. Τέλος, με το άρθρο 82 του ν. 4706/2020 (Α' 136) «*Εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, σύγχρονη αγορά κεφαλαίου, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, μέτρα προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1131 και άλλες διατάξεις*» παρέχεται η δυνατότητα καταβολής: α) του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων φορολογικού έτους 2019 σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, β) του ΕΝ.Φ.Ι.Α. σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις και γ) προβλέπεται έκπτωση δύο τοις εκατό (2%) στο συνολικό ποσό του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του.

Με το κατατεθέν στη Βουλή νομοσχέδιο που συζητείται αυτήν την εβδομάδα με τίτλο: «Φορολογικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας της ελληνικής οικονομίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών (ΕΕ) 2017/1852, (ΕΕ) 2018/822, (ΕΕ) 2020/876, (ΕΕ) 2016/1164, (ΕΕ) 2018/1910 και (ΕΕ) 2019/475, συνεισφορά Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων πληγέντων δανειοληπτών λόγω των δυσμενών συνεπειών της νόσου COVID-19 και άλλες διατάξεις» ορίζεται μεταξύ άλλων μέτρων φορολογικής πολιτικής και το εξής:

Με τις ρυθμίσεις που έχουν συμπεριληφθεί στο άρθρο 18 του νομοσχεδίου:

Προβλέπεται ειδικά για το φορολογικό έτος 2019 η μείωση της προκαταβολής φόρου και για ορισμένες περιπτώσεις η απαλλαγή από αυτήν.

Προβλέπεται ο μηδενισμός της προκαταβολής φόρου για τις εποχικές επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν πάνω από το 50% του ετήσιου τζίρου τους το τρίμηνο Ιουλίου – Αυγούστου - Σεπτεμβρίου του 2019.

Παράλληλα, θεσπίζονται κλιμακωτές μειώσεις της προκαταβολής φόρου για τις επιχειρήσεις ανάλογα με το ποσοστό μείωσης του τζίρου τους.

Συγκεκριμένα, για μείωση τζίρου 5% έως 15%, η μείωση του φόρου θα είναι 30%.

Για μείωση τζίρου 15% έως 25%, η μείωση του φόρου θα είναι 50%.

Για μείωση τζίρου 25% έως 35%, η μείωση του φόρου θα είναι 70%.

Για μείωση τζίρου μεγαλύτερη από 35%, δεν θα υπάρχει υποχρέωση προκαταβολής φόρου.

- Β.** Επιπλέον το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την αντιμετώπιση του μείζονος προβλήματος της υπερχρέωσης νοικοκυριών και επιχειρήσεων, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες, με σκοπό την προστασία των οφειλετών που έχουν ενταχθεί στο θεσμικό πλαίσιο προστασίας της κύριας κατοικίας τους, καθώς και λοιπών οφειλετών που έχουν περιέλθει σε δυσχέρεια αποπληρωμής δανειακών τους υποχρεώσεων. Ειδικότερα, κατά το μέρος που οι αναφορές του θέματος σχετίζονται με την αρμοδιότητα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΕΓΔΙΧ) και συγκεκριμένα επί του ζητήματος της διευθέτησης των οφειλών των προσώπων που πλήττονται από τις συνέπειες της πανδημίας αναφέρονται τα εξής:

Για τα προβλήματα που έχουν ανακύψει με τους οφειλέτες που αποδεδειγμένα πλήττονται από τις συνέπειες του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και με σκοπό τη διευκόλυνσή τους και την προστασία της ζωής τους, έχει εκδοθεί η ΠΝΠ 75/30.03.2020 **«Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις»** (ΦΕΚ Α' 75/30.03.2020), η οποία στη δεύτερη παράγραφο του πέμπτου άρθρου αυτής προβλέπει τα εξής:

α) Αναστέλλονται για τρεις (3) μήνες οι προθεσμίες που αφορούν τη διενέργεια διαδικαστικών και λοιπών πράξεων μετά την υποβολή της αίτησης στα πλαίσια του ν. 4469/2017 και 4605/2019. Ειδικότερα, στην περίπτωση που υφίσταται αίτηση στο πλαίσιο του Ν. 4605/2019 (Πρόγραμμα επιδότησης αποπληρωμής στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων με υποθήκη σε κύρια κατοικία), αναστέλλονται οι προθεσμίες που τίθενται κατά τη διαδικασία συναινετικής ρύθμισης, ήδη από την κοινοποίηση της αίτησης και των συνοδευτικών εγγράφων στους πιστωτές, των οποίων οι απαιτήσεις ζητούνται να ρυθμιστούν, συμπεριλαμβανομένης και της αναστολής για το χρονικό αυτό διάστημα των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης.

β) Αναστέλλονται για τρεις (3) μήνες οι προθεσμίες που αφορούν πληρωμές δόσεων στο πλαίσιο ρυθμίσεων του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων (4469/2017), της προστασίας της κύριας κατοικίας (Ν. 4605/2019) και του νόμου για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά (Ν. 3869/2010), χωρίς να επέρχονται οι συνέπειες λόγω της μη καταβολής και χωρίς να τροποποιείται η συνολική διάρκεια της ρύθμισης. Η εν λόγω αναστολή πληρωμών αφορά όσους δικαιούχους φυσικά πρόσωπα θα λάβουν την οικονομική ενίσχυση των οκτακοσίων (800,00) ευρώ, καθώς και τις επιχειρήσεις που εντάσσονται στους ΚΑΔ που πλήττονται από τον κορωνοϊό.

Όσοι οφειλέτες δεν λάβουν την ανωτέρω οικονομική ενίσχυση, αλλά έχουν πληγεί από την κρίση του κορωνοϊού, δύνανται να λάβουν την ως άνω τριμήνη αναστολή πληρωμών, κατόπιν αίτησής τους προς τους δανειστές τους (τράπεζα ή εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις) και αξιολόγησής αυτής. Πρακτικά, στην περίπτωση αυτή η αίτηση περιλαμβάνει τεκμηρίωση του οφειλέτη ότι πλήττεται από τις συνέπειες εξάπλωσης του κορωνοϊού, προκειμένου να αξιολογηθεί σε δεύτερο στάδιο από τον πιστωτή, πιστωτικό ίδρυμα ή εταιρεία διαχείρισης δανείων και πιστώσεων. Εξ άλλου, ήδη έχουν χορηγηθεί τέτοιου είδους αναστολές σε οφειλέτες με βάση την αξιολόγησή τους από την τράπεζα ή την εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις.

Αυτονόητο είναι ότι η ανωτέρω αναστολή πληρωμών αποτελεί δικαίωμα του οφειλέτη και συνεπώς αυτός δύναται, εφόσον επιθυμεί, να συνεχίσει την εμπρόθεσμη πληρωμή των δόσεων προς την τράπεζα ή εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, χωρίς να κάνει χρήση της αναστολής, όπως ισχύει αντίστοιχα και για την αναστολή των υπολοίπων υποχρεώσεων (φορολογικών και ασφαλιστικών) των οφειλετών.

Από το ως άνω τιθέμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο προκύπτει ευχερώς ότι το υφιστάμενο πλέγμα ρύθμισης οφειλών και προστασίας της περιουσίας και της επιχειρηματικότητας, προσαρμόζεται

διαρκώς στις ανάγκες και στις απρόοπτες μεταβολές συνθηκών, που στοιχειοθετεί εν προκειμένω η εθνική κρίση του COVID-19.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Οικονομικών σχεδιάζει και θα υλοποιήσει ένα νέο πρόγραμμα υποστήριξης δανειοληπτών, στο οποίο το Κράτος θα επιδοτεί, για ορισμένο χρονικό διάστημα, σημαντικό μέρος των μηνιαίων δόσεων όσων πλήττονται από τις συνέπειες του κορονοϊού, και έχουν δάνεια με υποθήκη στην κύρια κατοικία. Με το πρόγραμμα αυτό ενισχύονται, για πρώτη φορά, οι συνεπείς δανειολήπτες, με εξυπηρετούμενα δάνεια, οι οποίοι έχουν πληγεί από την πανδημία, υποστηρίζεται το σύνολο των δανειοληπτών που επλήγησαν από την υγειονομική κρίση, και έχουν «κόκκινο» δάνειο, ακόμη και μετά το τέλος του 2018, καλλιεργείται η κουλτούρα πληρωμών, αποτρέπεται η εκμετάλλευση του νέου πλαισίου από στρατηγικούς κακοπληρωτές, περιορίζεται ο κίνδυνος δημιουργίας μιας νέας γενιάς «κόκκινων» δανείων, ενισχύεται η κοινωνική συνοχή και καλύπτονται πολλαπλάσιοι δανειολήπτες σε σχέση με το υφιστάμενο πλαίσιο.

Επίσης, υπογραμμίζεται ότι σε ισχύ παραμένουν τα υφιστάμενα νομικά εργαλεία στήριξης των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων, όπως ο Νόμος για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας (Ν.4605/2019 άρ.68 επ.), ο Νόμος 3869/2010 (αναθεωρημένος Νόμος ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων) και ο Νόμος 4224/2013 (Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών). Τα νομοθετήματα αυτά εξακολουθούν να προσφέρουν στήριξη σε όλους τους υπερχρεωμένους πολίτες, επικουρώντας στη ρύθμιση οφειλών και διευθέτηση των χρεών, μεσούσης της πανδημίας.

Ειδικότερα:

1. Με το Ν. 4605/2019 (άρθρα 68-84) τέθηκε σε εφαρμογή το Πρόγραμμα Επιδότησης Αποπληρωμής Στεγαστικών και Επιχειρηματικών Δανείων με Υποθήκη σε Κύρια Κατοικία που υλοποιείται δια μέσου της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που τηρείται στην ιστοσελίδα της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. Ο πραγματικά οικονομικά αδύναμος δανειολήπτης, υπό τις προϋποθέσεις του ως άνω νόμου, μπορεί να υποβάλει ηλεκτρονική αίτηση ρύθμισης των δανείων του, **με την οριστικοποίηση της οποίας αναστέλλονται οι πλειστηριασμοί της κύριας κατοικίας του**. Οι επιλέξιμοι οφειλέτες – δικαιούχοι των ευεργετικών διατάξεων δύνανται να υποβάλουν αίτηση μέχρι τις 31 Ιουλίου 2020. Σημειώνεται ότι η διαδικασία του νόμου υλοποιείται στην πράξη ηλεκτρονικά από ειδικό πληροφοριακό σύστημα, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία παρέχει πολλούς αυτοματισμούς και διευκολύνσεις στους χρήστες προς το σκοπό επιτάχυνσης και απλοποίησης της όλης διαδικασίας (π.χ. πρόβλεψη για αυτόματη μεταφόρτωση των δικαιολογητικών από τις βάσεις δεδομένων της Φορολογικής Διοίκησης και των πιστωτικών ιδρυμάτων).

2. Με τον αναθεωρημένο Νόμο 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων νοικοκυριών παρέχεται η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών στα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα χωρίς εμπορική ιδιότητα και πτωχευτική ικανότητα, δηλαδή τους άνεργους, τους συνταξιούχους, τους μισθωτούς του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα, τους ελεύθερους επαγγελματίες-επιστήμονες (π.χ. μηχανικούς, δικηγόρους, ιατρούς κλπ), καθώς και τους μικρεμπόρους, αλλά και τους αυτοαπασχολούμενους επαγγελματίες, που ασκούν την δραστηριότητά τους χωρίς να έχουν οργανωμένη μονάδα παραγωγής και απασχολούμενο προσωπικό. Παράλληλα, στο πλαίσιο του νόμου αυτού, από το χρόνο κατάθεσης της σχετικής αίτησης στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο, **οι δανειολήπτες λαμβάνουν προστασία από κάθε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους και επομένως και της κύριας κατοικίας τους**, ενώ επιπρόσθετα για τους μικρεμπόρους (που δεν διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα) προστατεύεται και η επαγγελματική στέγη, μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης. Σημειώνεται ότι ο Νόμος αυτός εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ, ωστόσο από 01.03.2019 έχει παύσει η δυνατότητα του δικαστή να παρέχει προστασία της πρώτης κατοικίας, αλλά παρέχεται ένα πλάνο αποπληρωμής όλων των οφειλών, εντός του οποίου δύναται να ρυθμιστούν και τα δάνεια της πρώτης κατοικίας και εφόσον ο πολίτης εξυπηρετεί τις μηνιαίες καταβολές, τότε δύναται στην πράξη να διασώσει την πρώτη κατοικία του.

3. Με το Νόμο 4469/2017 για τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών για τις επιχειρήσεις, τους εμπόρους, τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους αυτοαπασχολούμενους και τους ομόρρυθμους εταίρους θεσπίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα μια οργανωμένη και δομημένη εξωδικαστική διαδικασία, η οποία είχε ως στόχο, δια μέσου διμερούς ή πολυμερούς διαπραγμάτευσης με τους πιστωτές, τη συνολική και μακροπρόθεσμη ρύθμιση των χρεών τους. Ειδικά για τις επιχειρήσεις, δύνανται να ρυθμισθούν όλα τα χρέη τόσο έναντι ιδιωτών (δηλ. τραπεζικών ιδρυμάτων και λοιπών προμηθευτών) όσο και έναντι των θεσμικών πιστωτών του Δημοσίου (δηλ. της ΑΑΔΕ και του ΕΦΚΑ/ΚΕΑΟ). Οι οφειλέτες των ως άνω επαγγελματικών κατηγοριών μπορούσαν να ρυθμίσουν τις οφειλές τους συναινετικά με τους πιστωτές τους (ή έστω με την πλειοψηφία αυτών, εάν οι οφειλέτες έχουν πτωχευτική ικανότητα) με την υποβολή αίτησης στην κατάλληλη ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΕΓΔΙΧ μέχρι τις 30 Απριλίου 2020. **Με τον τρόπο αυτό μπορούσαν να αποφύγουν τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, συμπεριλαμβανομένης και της κύριας κατοικίας και της επαγγελματικής στέγης τους,** εφόσον αποδείξουν ότι έχουν πραγματική οικονομική αδυναμία, αλλά διαθέτουν βιωσιμότητα και μπορούν να εξυπηρετήσουν ένα μακροχρόνιο πλάνο αποπληρωμής των χρεών τους. Οι αιτήσεις που υπεβλήθησαν έως τις 30 Απριλίου 2020 τυγχάνουν επεξεργασίας, κατά τα οριζόμενα στο νόμο, προκειμένου να ολοκληρωθούν με σκοπό τις ρυθμίσεις των οφειλών και την ωφέλεια των αιτούντων από τις ευεργετικές διατάξεις του Νόμου.

4. Με το Νόμο 4224/2013 για τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών παρέχεται η δυνατότητα μιας καθορισμένης και οριοθετημένης εξωδικαστικής διαδικασίας διευθέτησης των οφειλών των δανειοληπτών έναντι των τραπεζών, με βάση την ικανότητα αποπληρωμής τους. Πιο συγκεκριμένα όλοι οι δανειολήπτες, δηλαδή μισθωτοί, συνταξιούχοι, άνεργοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αγρότες-κτηνοτρόφοι και μικρές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να επιτύχουν βιώσιμες λύσεις διευθέτησης των οφειλών τους με τα πιστωτικά ιδρύματα, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών οικονομικών δεδομένων τους και συνυπολογιζομένων των εύλογων δαπανών τους, σε συνδυασμό με την ικανότητα αποπληρωμής τους και την αξία της περιουσίας τους. **Εφόσον τηρούν το συμφωνημένο πλάνο ρύθμισης οφειλών, μπορούν να προστατεύσουν την πρώτη κατοικία και την επαγγελματική τους στέγη.**

Από το ως άνω τιθέμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο προκύπτει ευχερώς ότι υφίσταται ήδη πλέγμα προστασίας στην υπηρεσία κάθε πολίτη – επαγγελματία με οικονομική αδυναμία. **Εφόσον οι πολίτες ενταχθούν στα ανωτέρω εργαλεία διαχείρισης των οφειλών τους και προστασίας της πρώτης κατοικίας τους, αποτρέπονται οι σχετικοί πλειστηριασμοί.**

Πριν την έναρξη της εθνικής κρίσης του κορωνοϊού είχε ήδη προγραμματιστεί να αρχίσει από το Μάιο 2020 η εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου ρύθμισης χρεών, πτώχευσης φυσικών και νομικών προσώπων και ταυτόχρονης απαλλαγής τους από τα χρέη. Η προθεσμία αυτή είναι υπό αναθεώρηση. Το νέο αυτό πλαίσιο προβλέπεται να αντικαταστήσει όλα τα επιμέρους εργαλεία ρύθμισης οφειλών που υπάρχουν σήμερα (υπερχρεωμένα νοικοκυριά, προστασία πρώτης κατοικίας, πτωχευτικός κώδικας). Το νέο πλαίσιο για την αφερεγγυότητα των φυσικών και νομικών προσώπων προβλέπεται να διέπει συνολικά τη διευθέτηση του ιδιωτικού χρέους προς δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, ΟΤΑ), τράπεζες και λοιπούς ιδιώτες και περιλαμβάνει:

- α) τη δυνατότητα ρύθμισης και αναδιάρθρωσης των χρεών, με την τήρηση της οποίας ο δανειολήπτης θα μπορεί να διασώσει την περιουσία του
- β) τη δυνατότητα πτώχευσης και παροχής δεύτερης ευκαιρίας, για υπερχρεωμένους δανειολήπτες που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τις οφειλές τους. Η δεύτερη ευκαιρία ουσιαστικά επέρχεται με τη διαγραφή του υπολοίπου των οφειλών τους, κατόπιν ρευστοποίησης του συνόλου της περιουσίας τους και ελέγχου της περιουσιακής τους κατάστασης, έτσι ώστε να δύνανται να κάνουν νέο ξεκίνημα, σε εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 1023/2019

- γ) τη δυνατότητα πτώχευσης και παροχής δεύτερης ευκαιρίας και στα φυσικά πρόσωπα, πέραν των νομικών
- δ) πρόνοιες για δανειολήπτες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (όπως το επίδομα στέγασης)
- ε) πρόνοιες για τον εντοπισμό των στρατηγικών κακοπληρωτών και πρόβλεψη συνεπειών για αυτούς.

Εξάλλου, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την αφερεγγυότητα και Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας), κάθε κράτος – μέλος της Ε.Ε. οφείλει να θεσπίσει πλαίσιο ρύθμισης οφειλών το οποίο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους του συγκεκριμένου οφειλέτη, όπως η ικανότητα αποπληρωμής του (δηλ. τα εισοδήματα και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης) και η πραγματική/εμπορική αξία της περιουσίας του. Επιπρόσθετα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι παράμετροι οικονομικού χαρακτήρα και για τους συνοφειλέτες και τους εγγυητές του οφειλέτη. Πρέπει να σημειωθεί ότι βασική παράμετρος για τη διενέργεια ρύθμισης οφειλής αποτελεί η πραγματική οικονομική αδυναμία του οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του), που πρέπει να αποδεικνύεται με συγκεκριμένα τεκμήρια. Βάσει των ανωτέρω, γίνεται κατανοητό ότι καθίσταται ανέφικτη η θέσπιση μιας «οριζόντιας» ρύθμισης οφειλών σε μια ομάδα οφειλετών, στη βάση άλλων χαρακτηριστικών τους (π.χ. ίδια γεωγραφική περιοχή ή που συνέβησαν τα ίδια συμβάντα ή που έχουν την ίδια ιδιότητα), τα οποία δεν λαμβάνουν υπόψη ταυτόχρονα και την πραγματική οικονομική κατάσταση του κάθε οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του). Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, κάθε οφειλέτης ξεχωριστά, εφόσον έχει οικονομική αδυναμία (τόσο ο ίδιος όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του), θα πρέπει να προβεί (προβούν) στη διενέργεια της διαδικασίας ρύθμισης οφειλών, μέσω της οποίας θα πρέπει να αποδείξει (αποδείξουν) την οικονομική αδυναμία του(ς) και να λάβει (λάβουν) την κατάλληλη ρύθμιση οφειλής που αντιστοιχεί στο επίπεδο αδυναμίας του(ς).

Γ. Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι το Υπουργείο Οικονομικών έχει ήδη παρέμβει με ρύθμιση, με την οποία επεκτείνεται το μέτρο της χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης των 800 ευρώ σε ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων και των ελεύθερων επαγγελματιών, καθώς και σε επιχειρήσεις με τη μορφή Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε., οι οποίες δεν απασχολούν ή απασχολούν μέχρι και είκοσι (20) εργαζομένους (άρθρο όγδοο της ΠΝΠ ΦΕΚ Α'68/20.3.2020, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο της ΠΝΠ / ΦΕΚ Α' 84/13.04.2020 (Επέκταση οικονομικών ενισχύσεων) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4684/2020 (ΦΕΚ Α' 86/ 25.04.2020) και το άρθρο 12 του ν. 4690/2020 (ΦΕΚ Α' 104/30.05.2020). Επισημαίνεται ωστόσο ότι η ενίσχυση των 800€ έχει τον χαρακτήρα της ενίσχυσης της επιχείρησης και όχι των εταίρων ή μεριδιούχων.

Σε κάθε περίπτωση το Υπουργείο Οικονομικών παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις που σχετίζονται με την διάδοση του κορωνοϊού και τις επιπτώσεις στις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και την οικονομία και θα προχωρήσει αν κριθεί σκόπιμο σε νέες πρωτοβουλίες στήριξης των πληγέντων στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας. Επίσης, μελετά τα αιτήματα φορέων και πολιτών για βελτιώσεις και ελαφρύνσεις στη φορολογία. Οι πρόσθετες παρεμβάσεις και μέτρα που σχεδιάζονται, ανακοινώνονται από το γραφείου τύπου του Υπουργείου Οικονομικών στον ιστότοπο (www.minfin.gr) και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα: <https://www.minfin.gr/web/guest/grapheio-typou>.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Απόστολου Βεσυρόπουλου
3. Γραφείο Υφυπουργού κ. Θ. Σκυλακάκη
4. Γραφείο Γεν. Γραμμ. Φορολογικής Πολιτικής & Δημόσιας Περιουσίας
5. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέα
6. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου